

Bildande av naturreservatet Törnevik i Kinda kommun och fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens Östergötlands beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som framgår av den heldragna blåa linjen på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar del av fastigheten Törnevik 2:8 i Kinda kommun. Syfte, föreskrifter och skötselplan för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. § 4 miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Törnevik.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservat Törnevik är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av hävdade hagmarker med artrika öppna och trädklädda gräsmarker. Rasbrants- och lövträdsmiljöer med inslag av äldre gran, belägna väster om hagmarkerna i norra delen, ska bevara sin orörda karaktär. Naturreservatet ska även, med hänsyn till flora och fauna, tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet är också att förekommande livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 ska uppnå och bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och sköts genom i huvudsak fortsatt betesdrift. Även slåtter kan bli aktuell och åtgärder för att motverka igenväxning. Rasbranten och lövskogsmiljöerna väster om hagmarkerna lämnas i huvudsak orörda. Åtgärder för att gynna organismer som är knutna till blottad mineraljord kan bli aktuella, samt åtgärder som begränsar granexpansion. För att nå syftet för friluftslivet kan anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

- A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:
1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
 2. uppföra torn, byggnad, vindkraftverk eller annan anläggning;
 3. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med jordbruksdrift;
 4. gräva upp växter;
 5. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
 6. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
 7. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
 8. plantera träd eller buskar;
 9. omföra betesmark till åker eller skogsmark;
 10. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon eller andra farkoster;
 11. framföra mordrivet fordon annat än i samband med skötsel av området vid naturvårdsåtgärder eller betesdrift; undantag gäller också för fyrhjuling eller motsvarande vid uttransport av fällt vilt.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

- B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:
1. utmärkning av, och information om, reservatet
 2. skötsel i form av fortsatt betes- och/eller slätterhäv, inklusive åtgärder för att hålla efter igenväxning. Frihuggning av grova träd. Borthuggning av yngre gran i ädellövskog. Skötseln gäller för hela området.
 3. dokumentation i form av uppföljning av skötselåtgärder och uppföljning eller undersökningar av växt- och djurliv samt mark- och vattenförhållanden.
 4. iordningställande av parkeringsplats och informationstavla.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

- C. Länsstyrelsen bestämmer att följande förbud om rätten att färdas och vistas inom reservatet ska gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:
1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
 2. samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
 3. plocka eller gräva upp växter;
 4. göra upp eld.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

5. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
6. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Förbuden i C-föreskrifterna har bestämts med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-4.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

De stora öppna hagmarkerna på västsidan av Törneviksdalen har hävdats genom bete och/eller slätter under lång tid. Markerna hyser osedvanligt rikligt med hävdgynnade växter med flera ovanliga arter. Många av arterna som finns i hagarna är beroende av ljusöppna och ogödslade slätter- och betesmarker. Här finns också grova ekar och andra lövträd. I markerna finns även en karakteristisk svampflora och en många arter av småkryp. De värdefulla skogsmiljöerna består av lövskogsmiljö och rasbrant vilka är utpekade som nyckelbiotoper och hyser höga naturvärden. Området utgör riksintresse för naturvården (N2 01 Törnevik) och Natura 2000-område (SE0230169). Den rika kärlväxtfloran i hagmarkerna har få motsvarigheter såväl i länet i övrigt som nationellt. Området är därför värdefullt i ett nationellt perspektiv. Den kommunala översiktsplanen betonar eklandskapsvärdena i Kinda kommun vilka ansluter till riksintresset eklandskapet i södra delarna av Linköpings kommun. Området har också en geomorfologi av intresse även om en djupa-re beskrivning saknas.

Natura 2000

Hela reservatet är ett Natura 2000-område med namnet Törnevik och sitekod SE0230169. En liten del av Natura 2000-området ligger utanför reservatet längst i norr. Följande naturtyper och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv förekommer i området:

- 6230 - *Stagg-gräsmarker
- 6270 - *Silikatgräsmarker
- 9050 – Näringsrik granskog
- 9070 – Trädklädd betesmark
- 9180 - *Ädellövskogsbranter
- 1083 - Ekoxe

* = Prioriterad art eller naturtyp i EU:s Natura 2000-bevarandearbete.

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatsbildningen och den naturvårdsskötsel som planeras.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Törneviks hagar är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Törneviks hagar inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av naturreservatet Törneviks hagar är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Ett levande odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet bidrar

med bland annat följande ekosystemtjänster: pollinering, matproduktion, fritidsupplevelser.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom naturreservatet Törneviks hagar dokumenterades i samband med Länsstyrelsens inventering av ängs- och hagmarker år 1991 och vid Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 1996.

Reservatsbildning

2017 tog markägaren kontakt med Länsstyrelsen inom ramen för KOMET som innebär att markägare tar eget initiativ till att få sin mark skyddad som naturreservat eller motsvarande. En värdering av området gjordes av Fastighetsekonomi Åke Ragnar Eriksson AB i augusti 2018 på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägaren och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 4 april 2019.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare, Jordbruksverket, Riksantikvarieämbetet, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Skogsstyrelsen, Trafikverket, Kinda kommun, Entomologiska föreningen Östergötland, Föreningen Östergötlands flora, Naturskyddsföreningen i Kinda-Ydre, Naturskyddsföreningen i Östergötland. Remissvar har inkommit från Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning och Trafikverket. Skogsstyrelsen meddelar att de inget har att erinra och tillstyrker remitterat förslag, Sveriges geologiska undersökning att de avstår från att yttra sig och Trafikverket att de inget har att erinra.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 ska uppnå eller bevara ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning ska en specifik miljöbedömning göras. Detta innebär att tillståndsprövningen ska föregås av ett avgränsningssamråd, samt att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas ansökan om tillstånd (6 kap. 28 § miljöbalken). MKB:n ska belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av det tillförordnade länsrådet Sten Olsson med naturvårdshandläggaren Olle Jonsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdsdirektören Mikael Norén, samhällsplaneraren Sofie Helgesson, länsjuristen Marielle Pettersson, lantbrukskonsulenten Matilda Hansen och antikvarien Malin Svarvar medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Sten Olsson

Tillförordnat Länsråd

Olle Jonsson

Naturvårdshandläggare

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Sändlista
2. Beslutslista
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Bilaga 1

Sändlista

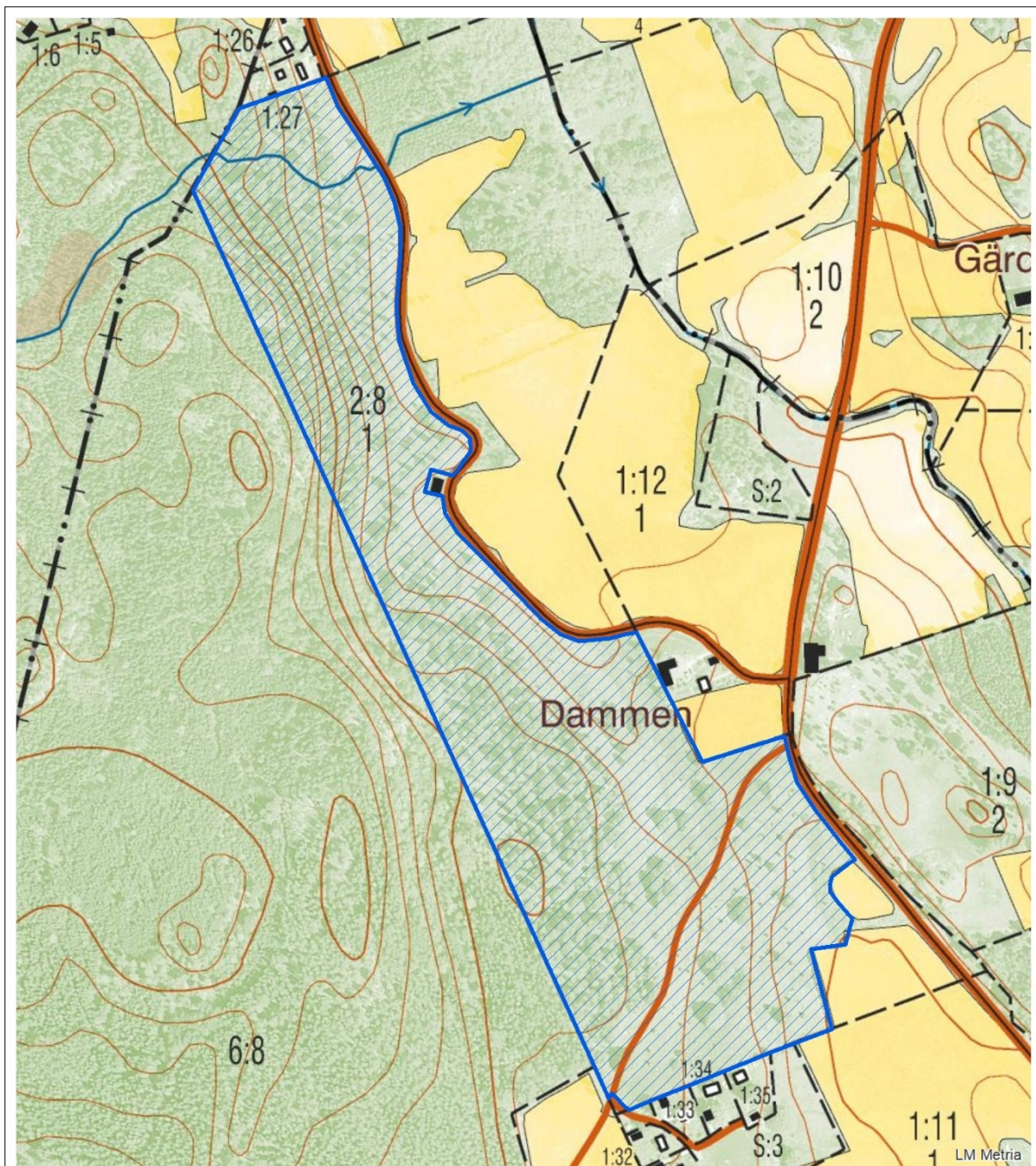
Marianne Hultgren, Stora Rothult, Kohagen 1, 590 39 Kisa
Magnus Andersson, Stora Rothult, Kohagen 1, 590 39 Kisa
Björn Pihl, Hulta Norrgård 1, 585 96 Linköping
Anders Källström, Jaktledare, Gullbergsgatan 4, 582 46 Linköping

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
Riksantikvarieämbetet, registrator@raa.se
Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se
Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se
Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Kinda kommun, kommun@soderkoping.se
Entomologiska föreningen Östergötland, bjorn_strom@telia.com
Naturskyddsföreningen i Kinda-Ydre, kinda.ydre@naturskyddsforeningen.se
Naturskyddsföreningen i Östergötland, goran.toss@gmail.com
Föreningen Östergötlands flora, mail@ostgotaflora.se

Länets författningssamling

Tidningskungörelse

Bilaga 2

Beslutskarta, Naturreservatet
Törnevik, Kinda kommun

© Länsstyrelsen Östergötland
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 100 200 300 Meter

